

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

Democratic Political Culture that Influences Political Participation of People in Pathum Thani Province

ชนพัตน์ โภคาเจริญเกียรติ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนภุต โพธิ์เงิน²

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์³

Chonmaphat Phokhacharoenkiat¹ Associate Professor Dr. Thanakrit Pho-ngoen²

Assoc. Prof. Dr. Wittaya Sucharithanarugse³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี (2) วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ (3) เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี อ้างอิงกรอบแนวคิดจากทฤษฎีของ Almond & Powell และทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน จากประชากรทั้งสิ้น 1,190,060 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากปลัดเทศบาล 5 คน และผู้นำชุมชน 10 คน รวม 15 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับมาก ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการติดตามข่าวสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) วิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 8 ด้าน เช่น ความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย การยึดหลักสิทธิมนุษยชน และการมีจิตสำนึกพลเมือง สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 91.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ (3) แนวทางส่งเสริมควรมุ่งสร้างความศรัทธาในประชาธิปไตย ผ่านโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย วัฒนธรรมชาติ และการรณรงค์เพื่อส่วนรวม

¹ นักศึกษาปริญญาเอกชุดที่ ๖๖ สาขา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, email; thanakrit@ptu.ac.th

² Doctor of Philosophy Student (Political Science) Faculty of Political Science, Pathumthani University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

⁴ Advisor, Political Science Program Faculty of Political Science, Pathumthani University

⁵ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สาขา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

⁶ Co-Advisor, Political Science Program Faculty of Political Science, Pathumthani University

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง แบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชน จังหวัด
ปทุมธานี

Abstract

This research article aims to: ๑1) Examine the level of political participation among citizens in Pathum Thani Province, (2) Analyze the influence of democratic political culture on political participation, and ๑ 3) Propose strategies to promote political participation in the area. A mixed-methods approach was employed, guided by the theoretical frameworks of Almond & Powell and Thinnapan Nakata (2003). The quantitative component involved a sample of 400 citizens aged 18 and over, selected from a total population of 1,190,060 using Krejcie and Morgan's sample size table. The qualitative component consisted of in-depth interviews with 5 municipal clerks and 10 community leaders, totaling 15 participants. Research tools included a 5-point Likert scale questionnaire and a structured interview guide. Data were analyzed using basic statistics and multiple regression analysis. The research findings revealed that: 1)The overall level of political participation in Pathum Thani Province was high, covering all four aspects. The highest mean score was for political news consumption, while the lowest was for voting. 2)Eight aspects of democratic political culture—such as faith in democracy, respect for human rights, and civic consciousness—were statistically significant predictors of political participation, accounting for 91.20% of the variance at the 0.05 level. 3)To enhance political participation, efforts should focus on building public confidence in democracy through initiatives such as democracy promotion projects, national cultural programs, and campaigns emphasizing the public good.

Keywords: Democratic political culture, Political participation of people, Pathum Thani Province

บทนำ

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยในขณะนี้ประเทศที่

ปกครองด้วยระบอบเผด็จการทั้งหลาย รัฐบาลหวังเพียงการสนับสนุนจากประชาชนเท่านั้น แต่ไม่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละสังคมมีความแนบแน่นกับวัฒนธรรมทางการเมือง(Political Culture) ของผู้คนในสังคมนั้น กล่าวคือ ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบและระดับต่าง ๆ มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้คนในสังคมนั้น ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรและในทุก ๆ สังคมต่างล้วนมีวัฒนธรรมทางการเมืองในหลายรูปแบบ ไม่มีสังคมใดที่มีเพียงวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบเดียวซึ่งประชาชนในประเทศยึดถือร่วมกัน เพียงแต่วัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบใดกลายเป็นแบบหลักที่มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ ก็ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของการเมืองการปกครองของประเทศนั้น (บุษอริ ยีหะ, 2550) และ Almond และ Verba จำแนกวัฒนธรรมการเมืองออกเป็น 3 รูปแบบหลัก เพื่อให้เห็นว่าแบบไหนที่ส่งเสริมประชาธิปไตยมากที่สุดคือ 1)วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture): ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมือง มองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว และไม่มีส่วนร่วมใดๆ 2)วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture): ประชาชนมีความเข้าใจการเมืองและตระหนักถึงอำนาจรัฐ แต่เน้นการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มากกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือตรวจสอบ (เป็นผู้รับคำสั่งที่ดีและ 3)วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture): ประชาชนมีความเชื่อมั่นในอำนาจของตนเอง (Political Efficacy) กล้าแสดงออก และต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางนโยบาย หัวใจสำคัญ: Almond และ Verba เสนอว่าวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับประชาธิปไตยที่สุดคือ "วัฒนธรรมพลเมือง" (Civic Culture) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างแบบ *ไพร่ฟ้า* และ *มีส่วนร่วม* คือประชาชนเคารพกฎหมายแต่ก็พร้อมที่จะตรวจสอบและคัดค้านรัฐบาลเมื่อจำเป็น เพื่อสร้างสมดุลระหว่าง "เสถียรภาพ" และ "เสรีภาพ"(อัลมอนต์, จี. เอ., และ เวอร์บา, เอส., 2562) ที่สำคัญวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะว่าการเมืองแบบหนึ่งแบบใดจะดำรงอยู่ได้จะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะมีผลต่อโครงสร้างและพฤติกรรมทางการเมืองของประเทศนั้น ๆ (อุไรวรรณ ธนสถิตย์, 2549)

ซึ่งในช่วงที่ผ่านมานับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปี พ.ศ.2475 เป็นต้นมานั้น อำนาจทางการเมืองส่วนใหญ่จำกัดอยู่เฉพาะแต่ชนชั้นนำได้แก่ บรรดาข้าราชการ ทหาร พลเรือน จนมีลักษณะทางการเมืองที่เรียกว่า การเมืองแบบอำมาตยาธิปไตย Bureaucratic Polity การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ในขณะที่ประเทศที่การปกครองด้วยระบอบเผด็จการทั้งหลายรัฐบาลเพียงหวังการสนับสนุนจากประชาชนเท่านั้น แต่ไม่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละสังคมมีความแนบแน่นกับวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ของผู้คนในสังคมนั้น กล่าวได้ว่าประชาชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบและระดับต่าง ๆ มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้คนในสังคมนั้นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรในทุกสังคมต่างล้วนมีวัฒนธรรมทางการเมืองในหลายรูปแบบ ไม่มีสังคมใดที่มีเพียงวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบเดียวซึ่งประชาชนในประเทศยึดถือร่วมกัน เพียงแต่วัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบใดเป็นแบบหลักที่มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ก็ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของการปกครองของประเทศนั้น (บุขอริ ยีหะ, 2550)

แนวคิดการมีส่วนร่วมในฐานะเครื่องมือพัฒนา Huntington มองการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงโครงสร้างและเสถียรภาพ เขาให้คำนิยามว่าคือ "กิจกรรมของพลเมืองที่มุ่งหวังจะส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของรัฐบาล" โดยเน้นย้ำประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) แรงจูงใจ: การมีส่วนร่วมอาจเกิดขึ้นโดยสมัครใจ (Autonomous) หรือถูกจัดตั้ง/ระดมมาโดยรัฐ (Mobilized) 2) ความสัมพันธ์กับเสถียรภาพ: เขาเตือนว่าหากการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) ขยายตัวเร็วกว่าการพัฒนาสถาบันทางการเมือง (Institutionalization) อาจนำไปสู่ความวุ่นวายในสังคมได้และ 3) เป้าหมาย: การมีส่วนร่วมไม่ได้มีไว้เพื่อความสวยงาม แต่เป็นเครื่องมือที่กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ใช้เพื่อเข้าถึงทรัพยากรและนโยบายของรัฐ (Huntington, S. P., & Nelson, J. M., 1976)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจทำวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยจะนำมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมืองในจังหวัดปทุมธานีและเป็นแนวทางจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี
- 2) เพื่อวิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานในการวิจัย

- 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก
- 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีในภาพรวมและรายด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

1) ด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี เท่านั้น โดยมีการกำหนด ตัวแปรอิสระ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยประกอบด้วยเนื้อหา 8 ด้าน คือ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล และด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนประกอบด้วยเนื้อหา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง

2) ด้านประชากร จำนวน 1,190,060 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้าราชการและผู้นำชุมชนในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 15 คน

3) ด้านระยะเวลา ระหว่างเดือน มีนาคม 2567 ถึง 31 ธันวาคม 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี Mixed Methods Research ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,190,060 คน (สถิติจังหวัดปทุมธานี, 2566 : 15) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,190,060 คน (สถิติจังหวัดปทุมธานี, 2566 : 15) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 15 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ (1) ข้าราชการในพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 คน (2) ผู้นำชุมชนในพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี 8 ด้าน คือ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการเคารพกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล ด้านการไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ รวมมีคำถามทั้งหมด จำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง รวมมีคำถามทั้งหมด จำนวน 15 ข้อ โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

คำถามเป็นคำถามเชิงบวก (Positive) คือ คำถามสนับสนุน โดยแบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดน้ำหนักคะแนน (scoring) ของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงบวก ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าคะแนนเชิงบวก
ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	5
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	4
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	3
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	2
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1

กำหนดวิธีการแปลความหมายของข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าเฉลี่ยประชากรและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร และกำหนดความหมายตามขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

การทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยทั่วไปอาจใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่า r	ระดับความสัมพันธ์
.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
.70 – .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 – .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 – .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 – .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

เครื่องหมาย+, - หน้าตัวเลขสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะบอกถึงทิศทางของความสัมพันธ์ โดยที่หาก r มีเครื่องหมาย + หมายถึงการมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าสูงไปด้วย)

r มีเครื่องหมาย - หมายถึงการมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าต่ำ)

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. นำข้อมูลจากการวิจัยค้นคว้ามารสร้างแบบสอบถาม

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมดัชนีพนธ์ทำการตรวจสอบ

4. ปรับปรุงคำถามตามที่คณะกรรมการควบคุมดัชนีพนธ์เสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ทำการตรวจสอบ ประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence Index) เป็นรายบุคคลว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ถ้าคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์	ได้ +1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่	ได้ 0 คะแนน
ถ้าคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์	ได้ -1 คะแนน

แล้วนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและได้ให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำ จนได้แบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับจุดประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1 จากนั้นนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบ ความเที่ยง (Reliability) ต่อไป

3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .95 ซึ่งมีค่าสูง จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ขอนหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ขอความอนุเคราะห์จากประชาชนใน จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ฉบับที่ 2 ขอความร่วมมือจากประชาชนในจังหวัดนนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไปทดสอบเครื่องมือ (try out)

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด พร้อมหนังสือของคณะรัฐศาสตร์ และหนังสือของความร่วมมือจากผู้วิจัยเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากประชาชนในจังหวัดปทุมธานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดส่ง และขอรับคืนทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3) พิจารณาความสมบูรณ์แบบสอบถามที่ได้รับคืนทำการลงรหัสข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแต่ละฉบับ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวิจัยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2 การวิจัยระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบกับเกณฑ์

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์และการจดบันทึก

ผลการวิจัย

วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.710$, S.D. = .43) รองลงมา ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .44) ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = .49) และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = .63)

2. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรเกณฑ์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ค่า คือ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย (X_1) ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล (X_2) ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง (X_4) ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง (X_5) ด้านการมองโลกในแง่ดี (X_6) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล (X_7) และด้านการไม่มิจิตใจเป็นเผด็จการ (X_8) ได้ร้อยละ 91.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .093(X_1) + .019(X_2) + .035(X_3) + .054(X_4) + .172(X_5) + .263(X_6) + .016(X_7) + .190(X_8)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .148 (X_1) + .024 (X_2) + .041 (X_3) + .064 (X_4) + .258 (X_5) + .394 (X_6) + .023 (X_7) + .268 (X_8)$$

3. เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ควรสร้างความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งหล่อหลอมให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าแห่งสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การส่งเสริมประชาธิปไตยควรเน้นให้บุคคลมีความเข้าใจในกติกา เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ การปลูกฝังจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองควบคู่กับการมองโลกในแง่ดีและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล จะช่วยให้สังคมดำรงอยู่ด้วยสันติและความยุติธรรม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน “ประชาธิปไตยจะงอกงามได้ ก็ต่อเมื่อประชาชนเชื่อมั่นในคุณค่าของความเป็นคนเท่าเทียมกัน”

องค์ความรู้ใหม่

วิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี พบ ตัวแปรจำนวน 8 ตัว ได้แก่ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล และด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ ร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 91.20 นำมาเขียนรูปแบบแผนภาพได้ ดังนี้

รูปที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

1) ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นรากฐานของความมั่นคงทางการเมือง หากประชาชนเชื่อมั่นในระบบ จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ลดความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง เพิ่มความไว้วางใจต่อสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ และเป็นพลังขับเคลื่อนให้ประชาธิปไตยพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2) ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล เป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย เพราะเน้นการเคารพสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมของทุกคน ส่งเสริมให้ประชาชนกล้าแสดง

ความเห็นและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ ลดการเลือกปฏิบัติและความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นพื้นฐานของการสร้างสังคมที่เป็นธรรม และช่วยพัฒนาประชาธิปไตยให้มีคุณภาพและยั่งยืน

3) ด้านการเคารพสิทธิของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เพราะช่วยให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมายและยอมรับผลของกระบวนการประชาธิปไตยอย่างโปร่งใส สร้างความเป็นระเบียบและลดความขัดแย้งในสังคม เสริมสร้างความน่าเชื่อถือของสถาบันการเมือง และส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว

4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง มีความสำคัญเพราะเป็นการแสดงออกถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ช่วยให้เสียงของประชาชนได้รับการรับฟังและสะท้อนเข้าสู่การตัดสินใจทางนโยบาย สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของในระบบการปกครอง ส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบผู้มีอำนาจ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการเมืองที่มีเสถียรภาพและยั่งยืน

5) ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง การมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงอยู่ของระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทของตนในการรักษากติกาเคารพสิทธิของผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะอย่างรับผิดชอบ เป็นรากฐานของสังคมที่มีระเบียบและความยุติธรรม เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประเทศชาติ และช่วยขับเคลื่อนการเมืองให้โปร่งใสและยั่งยืน

6) ด้านการมองโลกในแง่ดี เป็นทัศนคติที่ช่วยเสริมสร้างพลังใจและความหวังในการดำเนินชีวิต ช่วยให้สามารถเผชิญปัญหาอย่างมีสติและหาทางออกได้อย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ลดความขัดแย้งและความเครียด และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนา ทั้งในระดับบุคคลและสังคมโดยรวม

7) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล การวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมและระบอบประชาธิปไตย เพราะช่วยเปิดพื้นที่ให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสุภาพและเป็นธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งจากอารมณ์หรืออคติ สร้างวัฒนธรรมการพูดคุยที่เคารพกัน และทำให้การตัดสินใจของสังคมมีคุณภาพและรอบคอบมากยิ่งขึ้น

8) ด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย เพราะสะท้อนถึงการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ใช้อำนาจหรือบังคับผู้อื่นด้วยความคิดของตนเพียงฝ่ายเดียว ช่วยส่งเสริมความอดทน อดกลั้น และการฟังอย่างเปิดใจ สร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามลำดับ

2. อิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรเกณฑ์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ค่า คือ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย (X_1) ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล (X_2) ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง (X_4) ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง (X_5) ด้านการมองโลกในแง่ดี (X_6) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล (X_7) และด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ (X_8) ได้ร้อยละ 91.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี พบ ตัวแปรจำนวน 8 ตัว ได้แก่ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล และด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ ร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี มีการอภิปรายผล ดังนี้

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง(และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี มีความศรัทธาต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยว่าคณะรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เคารพกติกาที่ว่าพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงข้างมากจะได้เป็นพรรคแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล การมีส่วนร่วม

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของนักการเมืองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมอ จุ่นเจริญ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ทั้งนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 7 กลุ่มที่ 13 (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ผลการศึกษาพบว่า การให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงจะทำให้ภาคประชาชนมีความตื่นตัวและสนใจในปัญหาของบ้านเมือง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมายตลอดจนตรวจสอบการใช้อำนาจของนักการเมืองว่าถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ซึ่งเท่ากับเป็นการลดการผูกขาดอำนาจรัฐในการตัดสินใจทุกอย่างแทนประชาชนและจัดการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม

1.2 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการการเสนอแนะด้านต่าง ๆ สอดคล้องงานวิจัยของชนาธิป ธาระรัช และ ภัครดา ฉายอรุณ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยลักษณะพื้นฐาน คือ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะที่ศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าปัจจัยคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความรู้ทางการเมือง สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมและรายด้านทั้ง 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญ

1.3 ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง อาจเป็นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศักดิ์ วรรณยิ่ง และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที่จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=3.43) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ค่าเฉลี่ย= 3.60) รองลงมา ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน(ค่าเฉลี่ย= 3.49) ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย=3.48) ด้านการเป็นผู้รณรงค์หา

เสียงเลือกตั้ง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ด้านการเป็นผู้ประท้วง (ค่าเฉลี่ย=3.33) และด้านการติดต่อกับทางราชการ (ค่าเฉลี่ย=3.30)

1.4 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยส่วนมากประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมรณรงค์การเลือกตั้งทั้งในระดับทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิตา เณลิ้ม และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 รองลงมา คือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย 4.39 ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.03 และปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการเมืองอยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ยังมีบางข้อคำถามจากงานวิจัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสมควรได้รับการเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ในการติดตามข่าวสารการปราศรัยของนักการเมืองอยู่เสมออย่างน้อยเนื่องจากปัญหาหลาย ๆ ด้านจึงควรเน้นการประชาสัมพันธ์ เช่น ติดป้าย สื่อออนไลน์
2. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับชาติทางทางต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและรวดเร็ว รวมทั้งใช้สื่อออนไลน์ให้มาก
3. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของพรรคการเมืองทั้งภาครัฐ เอกชน ทำให้การปกครองระบบประชาธิปไตยเข้มแข็ง เช่น จัดโครงการสร้างความเข้มแข็งระบอบการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์และติดตามผลการเลือกตั้งทั้งใน

ระดับทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพิ่มการรณรงค์ในทุกภาคส่วน เช่น เอกสารทางราชการ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เน้นให้ กกต. จัดโครงการเคลื่อนที่

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มพื้นที่การวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

2. ควรเพิ่มเทคนิคการวิจัยที่สูงมากขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

3. เพิ่มตัวแปรการวิจัยให้มากขึ้นเกี่ยวกับ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- ชนาธิป ธนะรัช และ ภัครดา ฉายอรุณ.(2560).ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* , 28(2), 107-116
- ฐานิตา เณลิ้ม และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์.(2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา.*วารสารชุมชนวิจัย*,10,(1),82-90
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/view/93692/73348>
- เพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง และคณะ. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสหวิทยาการวิจัย ฉบับบัณฑิตศึกษา*,5(1),150-160
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JIRGS/article/view/229242/156028>
- ทินพันธ์ นาคะตะ. (2545).*ศาสตร์และศิลป์การเมืองการบริหารไทย*. กรุงเทพฯ: สหายบล็อกและการพิมพ์.
- บุญอริ ยี่หะมะ. (2550). ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. *หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 7 กลุ่มที่ 13. (2551). การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี.(2566).*รายงานสถิติจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2566*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- เสมอ จุ่นเจริญ. (2557). *ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี*. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- อัลมอนต์, จี. เอ., และ เวอร์บา, เอส. (2562). *วัฒนธรรมพลเมือง: ทศนคติทางการเมืองและประชาธิปไตยในห้าประเทศ (The Civic Culture)*. (คณะผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุไรวรรณ ธนสถิตย์. (2549). *พฤติกรรมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Huntington, S. P., & Nelson, J. M. (1976). *No Easy Choice: Political Participation in Developing*

Countries. Harvard University Press.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.